

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19

Na podstawie art. 4a ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych przysługuje przez okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19, jednak nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

§ 2. Zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w § 1, przysługuje również w przypadku niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19, przez okres niemożności zapewnienia opieki przez te placówki, jednak nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

§ 3. Zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w § 1, przysługuje również osobie, o której mowa w art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174), która podejmie decyzję o osobistym sprawowaniu opieki, jednak nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 4 maja 2020 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

MATEUSZ MORAWIECKI

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695), zwana dalej „ustawą COVID-19”, w art. 4a ust. 7 przewiduje możliwość wydłużenia okresu pobierania zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4a ust. 2 ustawy, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Zgodnie z przepisami ustawy COVID-19, zasiłek opiekuńczy przysługuje osobie, o której mowa w art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174), z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, za okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19.

Na mocy ustawy COVID-19 wydano już rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz. U. poz. 749), które wydłużało prawo do zasiłku do dnia 3 maja 2020 r. W związku z dalszym zamknięciem placówek konieczne stało się wydanie nowego rozporządzenia.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia przewiduje wydłużenie prawa do pobierania przez ubezpieczonych zasiłku opiekuńczego za okres, na jaki zamknięto ww. placówki, jednakże nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r. Okres zasiłku będzie także przysługiwał ubezpieczonym w związku z niemożnością sprawowania opieki nad dzieckiem przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19, nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

Zasiłek opiekuńczy będzie przysługiwał także w przypadku niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19, przez okres niemożności zapewnienia opieki przez te placówki, jednak nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

Ponadto projekt przewiduje, że w przypadku podjęcia przez uprawnionych rodziców lub opiekunów decyzji o niekorzystaniu z usług placówek opiekuńczych i dalszym osobistym sprawowaniu opieki będzie im również przysługiwało prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Proponuje się, aby przepisy rozporządzenia weszły w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 4 maja 2020 r.

Projekt rozporządzenia nie wymaga zamieszczenia przepisów przejściowych.

Rozporządzenie wpływa na działalność rolników, mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zatrudniających pracowników, którzy nabędą prawo do wydłużonego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

W ocenie projektodawcy projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jan Krzysztof Ardanowski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Departament Oświaty i Polityki Społecznej Wsi, tel. (22) 623-15-75	Data sporządzenia 29 kwietnia 2020 r. Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 4a ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695) Nr w Wykazie prac:

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w art. 4a ust. 7 przewiduje możliwość wydłużenia okresu pobierania zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4a ust. 2, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Zgodnie z przepisami ustawy zasiłek opiekuńczy przysługuje osobie, o której mowa w art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174), za okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie rozporządzenia proponuje się wydłużenie prawa do pobierania przez ubezpieczonych zasiłku opiekuńczego za okres, na jaki zamknięto ww. placówki, jednakże nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r. Okres zasiłku będzie przysługiwał ubezpieczonym w związku z niemożnością sprawowania opieki nad dzieckiem przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19, również nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

Zasiłek opiekuńczy będzie przysługiwał także w przypadku niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19, przez okres niemożności zapewnienia opieki przez te placówki, jednak nie dłużej niż do dnia 24 maja 2020 r.

Ponadto projekt przewiduje, że w przypadku podjęcia przez uprawnionych rodziców lub opiekunów decyzji o niekorzystaniu z usług placówek opiekuńczych i dalszym osobistym sprawowaniu opieki będzie im również przysługiwało prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	1		Wypłata zasiłku opiekuńczego

Liczba dzieci do lat 8	165.264		Dzieci, na które może być przyznany zasiłek opiekuńczy
Szacunkowa liczba dzieci legitymujących się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	8.300		Dzieci, na które może być przyznany zasiłek opiekuńczy

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.). Przedmiotowy projekt został uzgodniony z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny bieżące)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
- NFZ												
Wydatki ogółem	118,1											118,1
budżet państwa	118,1											118,1
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
- FUS												
Saldo ogółem	-118,1											-118,1
budżet państwa	-118,1											-118,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
- NFZ												
- FUS												
Źródła finansowania	Projekt spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z wypłatą świadczeń – zasiłku opiekuńczego – finansowanego z budżetu państwa za pośrednictwem KRUS.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacunkowy maksymalny skutek wypłaty zasiłku opiekuńczego osobom ubezpieczonym w KRUS, sprawującym osobistą opiekę nad: – dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat, – dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego zakładając, że zasiłek opiekuńczy będzie wypłacany do dnia 24 maja 2020 r. (przedłużenie zasiłku opiekuńczego o kolejne 21 dni), wyniesie ok. 118,1 mln zł. Szacunkowy maksymalny skutek zasiłku opiekuńczego do lat 8 przez okres 21 dni wynosi ok. 112,5 mln zł. Skutki wypłaty zasiłku opiekuńczego przez 21 dni z tytułu opieki nad dziećmi i osobami niepełnosprawnymi szacuje się na kwotę 5,6 mln zł. Skutki finansowe wyszacowane zostały przy następujących założeniach: – liczba dzieci urodzonych po 23.03.2012 r. zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego za pośrednictwem KRUS – 165.264; – szacunkowa liczba dzieci niepełnosprawnych do ukończenia 18 lat – 8.300; – stawka dzienna zasiłku opiekuńczego – 32,41 zł (1/30 kwoty emerytury podstawowej, która od 1 marca 2020 r. wynosi 972,40 zł); – okres pobierania zasiłku opiekuńczego – 21 dni.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mld zł, ceny bieżące)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	118,1						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pracujący rodzice i opiekunowie dzieci i osób niepełnosprawnych, nad którymi sprawują opiekę, otrzymują zasiłek opiekuńczy, którego zadaniem jest zastąpienie utraconych dochodów z pracy.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:	
9. Wpływ na rynek pracy	
Regulacja wpływa na rynek pracy, ponieważ wydłuża okres zwolnienia opiekunów z konieczności świadczenia pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 4 maja 2020 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie dotyczy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	